

SPECIFICUL CATALOGĂRII RESURSELOR INFORMAȚIONALE DIN
COLECȚIILE SPECIALE ȘI PARTICULARE ACHIZIȚIONATE DE BȘ USARB
ÎN SOFWTARE ALEPH

THE FEATURES OF CATALOGING INFORMATION RESOURCES FROM THE
SPECIAL AND PARTICULAR COLLECTIONS PURCHASED BY BS USARB IN
SOFWTARE ALEPH

Adella CUCU¹, Lilia UCRAINET², Irina ZALÎGAEV³

Abstract: *The study points out the specifics of cataloging and the identification of information resources from the special and particular collections of BS USARB in the Aleph program. Through the correct administration of the documents purchased by the library, the cataloging librarians contribute to the increase of the quality of the communication activities of the collections.*

Keywords: *cataloging, online catalog, bibliographic record, collections, library services, users, identification, search criteria, MARC 21 data formats*

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, fiind principalul component informațional al universității, tinde mereu să se ralieze la tendințele de dezvoltare ale științei și tehnologiei moderne, caracterizate de creșterea competitivității în mediul academic, interdisciplinarizarea domeniilor de cunoștințe și sporirea volumului de informații.

Unul dintre procesele esențiale ale bibliotecii este catalogarea resurselor informaționale, care face parte din grupul activităților tehnice de prelucrare a informațiilor bibliografice și prevede respectarea anumitor reguli și norme predefinite în standardele internaționale în vigoare.

Rezultatul procesului de catalogare îl constituie realizarea unui sistem de cataloage, instrument eficient de stocare, organizare și comunicare a informațiilor bibliografice referitoare la colecțiile bibliotecii ce au un puternic impact asupra calității serviciilor oferite de bibliotecă. Cataloagele online, organizate sub forma unor baze de date și metadata de factură bibliografică, vin în sprijinul căutării rapide a informației, menite să reflecte colecțiile unei biblioteci, pornind de la oricare din elementele componente ce alcătuiesc înregistrarea bibliografică.

Înregistrările bibliografice incluse în cataloagele online sunt structurate și organizate după reguli stricte de catalogare, astfel încât să ofere utilizatorului multiple căi de acces în funcție de: titlul resursei, autorul, anul apariției, editura, locul de editare, care permit identificarea documentului căutat prin: intermediul cuvintelor cheie, a vedetelor de subiect, colecției, ISBN-ului, notelor și a altor elemente bibliografice furnizate de softurile de bibliotecă.

---

¹cucuadaella@gmail.com

²liliaucrainet@gmail.com

³irina.zaligaeva@mail.ru

Obiectivul cel mai important al descrierii bibliografice este satisfacerea necesităților utilizatorului.

Descrierea bibliografică diferă în funcție de tipul bibliotecii și de specificul colecțiilor puse la dispoziția utilizatorului.

Colecția BȘ USARB posedă o structură enciclopedică, asigurând, totodată, o bază pluridisciplinară aprofundării studiilor universitare și cercetării, prestând servicii diverse de informare studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori, structurată în: *Fondul principal (de bază)*, *Colecții uzuale*, *Colecții speciale* (Carte rară, Carte cu autograf și dedicații, Depozitul Obligatoriu Universitaria), *particulare* (Colecția „Mircea Druc”, Colecția „Iulius Popa”, Colecția „Ioan Călin Dimitriu”, Colecția „Nicolae Varnay” etc.) și colecții ale structurilor *naționale și internaționale*, importante prin conținut și valoare.

Unele dintre aceste colecții sunt integrate în colecțiile uzuale ale bibliotecii, care pot fi consultate/cercetate direct de către utilizatori, însă deținem și colecții care sunt păstrate în spații închise (Depozitul Obligatoriu Universitaria, Colecția de Documente Rare, Carte cu Autograf) și pot fi depistate doar în baza catalogului electronic.

Studiul dat prezintă un punct de plecare pentru bibliotecari în cercetarea colecțiilor speciale și particulare ale BȘ USARB și pentru utilizatorii interesați de conținutul colecțiilor respective.

Funcționând în mediul virtual, catalogul de bibliotecă trebuie să fie flexibil, agil, adaptabil și integrabil în alte sisteme de stocare, identificare și regăsire a datelor și informațiilor.

În vederea eficientizării activităților de catalogare automatizată și de îmbunătățire a serviciilor de informare pentru studii de calitate în universitățile din Republica Moldova, grație Proiectul MISISQ (Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor), coordonat de partenerii europeni de la Biblioteca Universității de Științe Medicale din Kaunas, Lituania s-a decis migrarea de la programul Tinlib la noul program Aleph, care oferă soluții optime pentru managementul resurselor informaționale și este bazat pe tabele de parametri, cu ajutorul cărora poate fi adaptat cerințelor specifice ale bibliotecii.

Conform caracteristicilor, softul Tinlib nu răspundea cerințelor actuale ale sistemelor informaționale și nu includea câmpuri suficiente de validare. Aplicațiile programului Tinlib au permis doar introducerea datelor bibliografice standardizate.

Ceea ce diferențiază programul Tinlib de softul Aleph este folosirea, de către acesta din urmă, a unor machete de descriere în format MARC 21, adaptate în funcție de necesitățile bibliotecii. În sistemul MARC 21, elementele bibliografice specifice descrierii ISBD sunt organizate pe câmpuri și subcâmpuri și devin puncte de acces ale catalogului online și constituie elemente cruciale pe baza cărora se face căutarea în sistem informatizat.

Formatele de date MARC 21 se completează reciproc:

- pentru toate elementele de descriere bibliografică se crează puncte de acces pentru înregistrările de autoritate;
- pentru fiecare titlu de descriere se crează un șir de înregistrări de elemente și legături cu Holdings conexiuni.

În cadrul software Aleph procedura propriu-zisă de catalogare a resurselor informaționale din colecțiile speciale și particulare ale BȘ USARB se realizează conform normelor ISBD (International Standard Bibliographic Description - Descrierea

Bibliografică Internațională Standardizată) și Standardului interstatal GOST 7.1- 2003 „Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления”, totodată, resurselor li se atribuie și unele elemente specifice care ar facilita identificarea lor. Fiecare element adăugat constituie un criteriu de căutare în catalogul electronic.

După salvarea înregistrării bibliografice se *crează/editează* intrarea Holdings pentru a furniza câmpul **852** *Locație* și a subcâmpurilor cu indicatorii necesari.

Câmpul **852**, subcâmpurile **b** și **c** din *MARC 21 pentru evidență (Holdings)* - *SUO60*, este definit pentru a stoca datele pertinente ale exemplarelor pentru toate tipurile de materiale înregistrate privind informații de bază non-bibliografice: locația exemplarului, cota de raft, numărul de exemplare, sursele de achiziție, statutul exemplarului, note OPAC etc.

008	190902z2019^***g^*****r^*****000^0^*mul^d
020	978.620.2-21788.0
024	82de
024	82re
040	USARB
041	rum
	ger
080	811.112.2^373.7^374-135.1
080	811.135.1^373.7^374-112.2
100	1 Chira, Oxana
245	10 Dicționar român-german de frazeologisme somatice - Rumanisch-deutsches Wörterbuch der somatischen Phraseologismen Oxana Chira, Aurelia Codreanu, Artur Chira
246	1 Romanisch-deutsches Wörterbuch der somatischen Phraseologismen
260	1 Beau Bassin AV Akademiker Verlag 2019
300	123 p.
380	DOU
380	Dicționar bilingv
504	Bibliogr.: p. 120-121
650	14 Limba română x Frazeologisme v Dicționare
650	14 Limba germană x Frazeologisme v Dicționare
650	14 Limba germană v Dicționare române
650	14 Limba română

După cum s-a menționat mai sus, colecția BȘ USARB este una specifică, prin urmare, documentele din colecțiile speciale (*Carte cu autograf și dedicații, Depozitul Obligatoriu Universitaria*) și cele particulare sunt localizate în mai multe subdiviziuni (filiale) ale bibliotecii.

Din aceste considerente, s-a simțit necesitatea de a introduce în câmpul **852** (locație) subcâmpul **g**, care este atribuit resurselor informaționale care aparțin acestor colecții.

Prioritățile Modulului Catalogare permit verificarea și validarea automată a înregistrărilor. Pe măsură ce acestea sunt salvate, introducându-se date incorecte, sistemul generează mesaje de avertizare și de eroare.

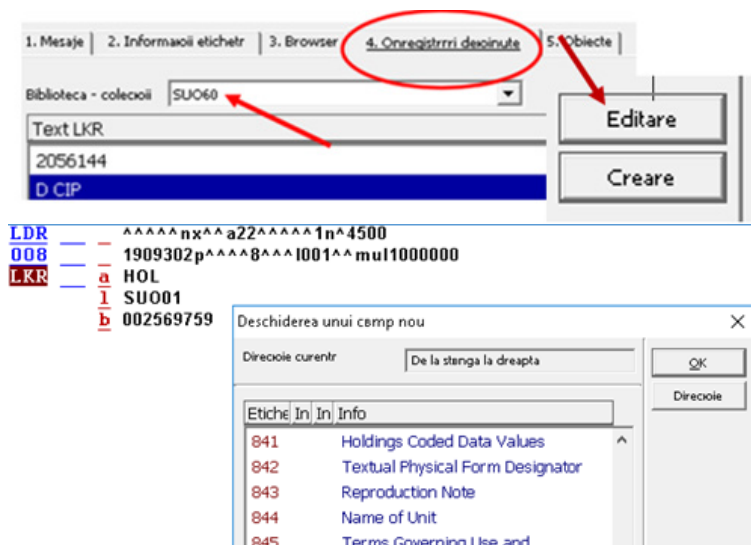

Figura 1. Verificarea și validarea automată a înregistrărilor

Pentru a vizualiza în care filiale sunt localizate colecțiile respective se va accesa lista cu denumirea colecțiilor din tab-ul **Informații generale (1)**, din câmpul **Locație**.

În cazul documentelor cu **Autograf, Ex-libris** sau alt tip de informații care specifică documentul/exemplarul dat, în procesul de catalogare, în tab-ul **Informații generale (2)** în câmpul **Note OPAC**, se va menționa informația respectivă.

Informațiile din acest câmp pot fi vizualizate de utilizatori în catalogul electronic **ExLibris Primo Catalog**.

Căutarea și identificarea resurselor informaționale în Modulul de Catalogare Aleph, se va efectua începând cu selectarea criteriilor de căutare din **fereastra de afișare**, introducându-se date în baza cărora va fi realizată căutarea.

În așa mod, se pot obține diverse informații despre resursele deținute în colecțiile speciale și cele particulare.

Ex.: La solicitarea utilizatorului putem oferi lista resurselor informaționale din

colecția *Carte cu autograf și dedicații (CA)*, *Depozitul Obligatoriu Universitaria (DOU)*, indiferent de localizarea lor (depozit, săli de lectură).

Menționăm că această opțiune nu era posibilă în programul Tinlib.

Cărțile rare, cu autograf din colecțiile particulare, localizate în BȘ USARB în Sala de împrumut nr. 1 Documente științifice / beletristică, Sala de lectură nr. 2 Științe Filologice,

Vizualizare în catalogul electronic *ExLibris Primo Catalog*

Sala de lectură nr. 4 Documente în limbi străine sunt selectate și repartizate în *Colecția Carte rară*, *Colecția Carte cu autograf și dedicații* în oficiul Organizarea și conservarea colecțiilor.

Ex.: Prin combinarea *Filialei – D* (depozit) și a *Locației - CIP* (Colecția Iulius Popa) – programul va selecta lista documentelor necesare (idiferent de filială).

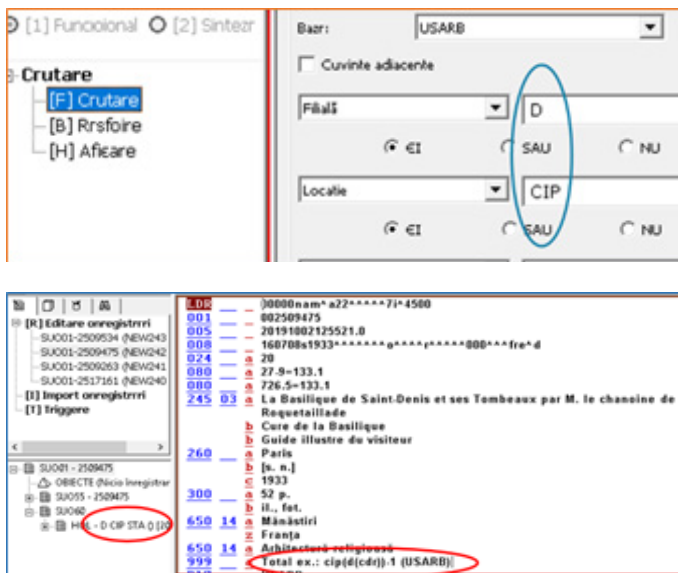
Pentru o cercetare sau o statistică mai amănunțită a acestor colecții se pot combina și alte criterii de căutare: după autori, anii de ediție, limbă de publicare etc. Datele obținute pot fi utilizate în diverse rapoarte statistice.

În concluzie, menționăm că este binevenit și necesar, că, pe lângă elementele de bază ale descrierii bibliografice, sunt atribuite și unele elemente specifice, care permit bibliotecarului și utilizatorului să obțină mai multe informații despre resursa căutată.

Exemplele studiului de față demonstrează că managementul organizării colecțiilor și managementul care include și procesele de catalogare și descriere bibliografică, trebuie

realizat cu responsabilitate. Prin administrarea corectă a documentelor achiziționate de bibliotecă, bibliotecarii catalogatori contribuie la creșterea calității activităților de comunicare a colecțiilor.

Bibliografie:

1. COJUHARI, Alexandra, ZASMENCO, Ecaterina. Standarde de catalogare: Formatul MARC 21. In: *Magazin bibliologic*. 2016, nr. 1- 4, pp. 32-35. ISSN 1857-1476.
2. MIHALUȚA, Lina, CUCU, Adella. Catalogarea de la TINLIB la ALEPH. In: *Magazin bibliologic*. 2016, nr. 1- 4, pp. 36-40. ISSN 1857-1476.
3. MOLDOVAN, Liliana. *Cataloagele de bibliotecă : surse de informare și studiu pentru comunitatea online* [online] [citat 11.09.2019]. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/312585291_CATALOAGELE_DE_BIBLIOTECA_SURSE_DE_INFOMARE_SI_STUDIU_PENTRU_COMUNITATEA_ONLINE
4. MUREȘAN, Adina. *Aspecte metodologice privind procesele de catalogare și descriere bibliografică a documentelor* [online] [citat 06.09.2019]. Disponibil: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A19385/pdf>